

Csoóri Sándor, a Jövő mérnöke

Meghalt a nemzet lelkiismerete – így riadt föl a magyar sajtó Csoóri Sándor halálhírére. Kit veszítettünk? – tette föl a kérdést, immár az első döbbenet után szerkesztettebb formában a *Heti Válasz*. S a kérdésre hat pályatárs, harcostárs próbált válaszolni. De gondolom, most sokan mások is felidéznek magukban vagy egymás között a hozzá fűződő emlékeiket.

Kissé sajnálkozva látom azonban, hogy a visszaemlékezések és az életrajzok rendre megfélemlenek Csoóri Sándornak a budapesti műszaki egyetemen eltöltött éveiről. Pedig ő jelentős időben és elég sokáig dolgozott a Műegyetem rakparti épületben. Igaz, nem mint mérnökhallgató. Mikor én 1961-ben az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem hallgatója lettem, ami a Budapesti Műszaki Egyetemen közös épületekben működött, Csoóri Sándor már néhány éve a két egyetem közös lapjának, *A Jövő Mérnökének* a munkatársa volt. Ez a munkahely pályájának talán nem volt kiemelkedő állomása, de 1956 után, amikor a hatalom őt is háttérbe szorította, ez a lap fontos menedékhely volt számára, s éppen az 56-os emlékek és hamu alatt élő hagyományok jegyében erőt is adott neki, hogy éppen itt dolgozhatott. Mint egykori diákmunkatárs, szeretettel emlékszem vissza a hat főnyi szerkesztőség légkörére, amit a felelős szerkesztő, Földesi József és Csoóri Sándor örökké vibráló, ugrásra kész szelleme határozott meg. Nem egyszerűen baráti volt ez a légkör, hiszen nem az egymás iránti érzelmeink adták hozzá a töltetet. Készenlét volt ez, készenlét bármi izgalmas közösségi gond vagy gondolat megragadására. Csoóri a művészeti rovatot vezette, de minden kérdésre azonnal reagált, ami az olvasók, a diákok életével, érdeklődésével s azon kívül az ország sorsával összefüggött. Munkaköre szerint persze rendszeresen írt cikkeket, riportokat a lapba, de adott verseket is, sőt ott jelent meg először folytatásokban a *Kubai napló*. Az olvasók szerették a lapot, csütörtökönként, amikor megjelent, rendre szétkapkodták. Mi írjuk, mi szerkesztjük rovata, egy-egy évfolyam bemutatkozása különösen népszerű volt. A diákmunkatársak maroknyi csapata Földesit tekintette zászlóvivőjének, de a lelke-

sító és az eszmei vezető Csoóri Sándor volt. Ha néha egy-egy este odaülhettünk asztalához a Belvárosi vagy a Metropol kávéházban, mintha egyenesen a Parnasszusra kaptunk volna ingyenjegyet.

A kapcsolat illusztrálására két eseményt idézek. Megkértük egyszer, hozná el egy klubestre egy-két íróbarátját. Gyurkó Lászlót és Tornai Józsefet választotta, s ebből késő estébe nyúló, parázs társadalmi vita kerekedett. Más alkalommal egy délelőtt a szerkesztőségben üldögéltem, s beszélgettünk, amikor váratlanul Kósa Ferenc állított be. Azért jött, hogy Sándornak beszámoljon az éppen zajló francia filmhétről. Nagy lelkesedéssel dicsérte Truffaut-t, a *Jules és Jimet*. Rohantam is délután a Filmmúzeumba.

A baráti együttműködés aztán 1965 tavaszán váratlanul megszakadt. A lap ugyanis hivatalosan a két egyetem pártbizottságának lapja volt, s a szerkesztőknek sokszor éles vitákat kellett folytatniuk a merev pártemberekkel (Borsiné etnó!), hogy megőrizhessék *A Jövő Mérnöke* akkor túlságosan szabadelvűnek minősített arculatát. A viták egyre hevesebbek lettek, s végül a Lapkiadó Vállalat drasztikus lépésre kényszerült. Földesi Józsefet áthelyezték a *Csepel Újság*-hoz, Csoóri Sándor pedig – amennyire tudom – szanatóriumba került. Nevével legközelebb már a *Tízezer nap* kapcsán találkoztam.

A. Tóth Sándor: Csoóri Sándor, irodalmi est Pápán (szén, papír, 1964)